

Table with 2 columns: Item description (e.g., 'Malka ar peefuhtifchanu par pafiti'), Quantity, and Price/Value.

Mahijas Weefis.

Mahijas Weefis teel iftoet fefteenam no pifli 8 fahlot. Malka par flubinafchanu: par weenas flejas fmalu rafhu (Pefit)-rindu, jeb to weetu, fo tahda rinda eenem, malka 8 fap. Weefija un efpedija Riga, Ernst Platef grabmatu- un bilfchu- brulatawa un buru-lectum pefi Petera bajnijas.

38. gada-gahjums. — Mahijas Weefis ifnahk weenreis pa nedeku.

No 11.

Sefteen, 13. martā.

1893.

Mahijas Weefis ar Peefikumu war paflelet un fludinafchanu noot Riga, manā druktawā un Latweefchu grabmatu pahrdotawā pefi Petera bajnijas. Bef tam wehl Peterburgas ahrpifcheftā: Puhtifchu Webert fga grabm. pahrd., Serbatas un Slabu eelu fluftri un Zagedfin fga pahrd., pefi leela pumija; Zelgamas ahrpifcheftā: Altberg fga grabm. pahrd., Almenū eelā Nr. 11; Ahgelofalū: Lofberg fga pahrd., Turgus eelā un pefi A. Reelfin fga, Solas eelā Nr. 41; Algecemā: Robin lefes pahrdotawā; u/ Karinas damba: R. Upit matric-prefchu pahrd., Peterfals eelā Nr. 3; Sarfandangawā: J. Sman fga matric-prefchu pahrd., Swailū eelā Nr. 70, J. Sman fga matric-prefchu pahrd., Swailū eelā Nr. 47, pefi Walfchlefehena brufcha, A. Raminjus fga dfehreenu pahrd., Litu eelā Nr. 2 un R. Upit fga matric-prefchu pahrd. Duntsemuifchas eelā Nr. 36; tad wehl jūās pifcheftā, tā: Zehfio: B. Peterfon fga pahrdotawā; Walfā: R. Rudolf un Paulin fga grabm. pahrdotawā; Walmeerā: E. B. Treg un debla fga grabm. pahrd.; Wileū: J. Wifne fga grabm. pahrd.; Zelgawā: Weffhorn fga grabm. pahrd., Pifis eelā; S. Alunan un Jaeger fga grabm. pahrdotawā; Walfā: S. Alunan fga grabm. pahrd.; Ruldiqā: Weffhorn fga grabm. pahrd.; Talfā: S. Low fga grabm. pahrd. un bibliotekā un S. Hirfchmann fga grabm. pahrd. Tad wehl „Mahijas Weefis“ war apflelet pefi fawdem jecn. draufes mahjataem, flolotajem un pagafia flirhweem, kuru misli luhfu, tahdas apfleleschanas laipni penem.

Laffifchanas mahjiba.

No Paberza.

I.

Bilweka atihfifibās pirmāis pomāis un domāfchanas fwarigafais libfkelis ir waloda B. Walodas ufifia- malfais paligs ir rafks. Rafks ir tā lābs azjier- nis, kas, no fagleem un uguns drofchs, ufglabā fcho laifu domu grandus preefch wehlateem dfinumeem; waj wifch ari falidfinams fpoqulim, kas weenā malā fpihdofchu gāifnu met ari uf jūām pujem. Tā mehs ar rafka palidfibu eepafififamees ar tahdūm domom, kas fageretas warbūt fen preefch mums waj tahlu no mums. Rafka nofihne ir palitufe wehl leelata zaur to, ka winu war pawarot — zaur dēuku. Tapēz lafifchana ir toti fwarigs libfkelis preefch iif- glihofchanas un waj no fen feneem laifeem ir gudree tantu walbneeki waj audfinataji fawus audfinamos flubinafufchi — lafit.

Ka Latweefchi fen jau no rafkifchanas lo finaja- jufchi, to leezina wežās pafafas, dfeefmas u. t. t. Raħda mihla, peem. grabmatu fauz par baltu plānu ar melneem wehrfcheem, tam wajog gudra ganitaja.

Kā nu wiflabat teklam pefi fchi eezifna bagatibas lahi, tā wiflabat eemahjamees lafit?

Latweefchi uf femem pa leelakai bafai eemahjas mahjā lafit. Gandrif laira mahte ir fchāi finā fawam behnam pirmā flolotaja. No leelas metodees tad nu faprotams te newards runat. Mahjibas libfkelis mehdj buht abheze jeb abhize, ar farlanem un melneem burteem uf pirmās un tuklu gāif uf beidfamās lappufes. Nefinu, kas fcho dihwaino grabmatu pirmāis iifdomojis un pafaulē laidīs, bet to war drofchi leezinat, ka daudf newainigu ofaru uf winu dirufchās. Luht, tā abhezi leeto! Kad jau newifchigais puika daudfārt pefi nedarbeem apdraudets ar „grabmatu“, beidfo winam teefcham nahās ar fcho eepafifhees! Warefmu irbuli wifch dabū rolā un nu fahlas „fauifchana pa weenam wahrdam“, waj, tā mehs tagad falam, pa weenam burta m. Un to behrns tur eerauga un fo dabū dširdē! A

un a un atkal a! Bet zil liffumaini un faraini, fchuburaini un neifprotami iifstāas fchee „a“! ihpafchi tas farkanais pirmāis, kas ari ir patē leelakais, tā iifis fehniifch jitu fārpā! Kad mahte gan luhg- dama, gan pawehledama gar fcheem ehra burteem ir fahbus pahri mehnefchus behru nopuhleufe, tad gudriba wehl naw ne pahri fofu uf preefchu fpeh- rufe; jo behrns fchos burtus prot nofaukt itai peh- rindās, bet jūādā lahrtibā falitūs burtus waj ne- pafifit, un ja ar pafifit, tad nebūt nefin, fo waretu eefākt lafot ar „effem“ un „emmem“, „ennem“ un „zetam“ u. t. t. Un dāfchreif fchi faufā „fauifchana pa weenam wahrdam“ turpinās gadeem; war eedo- matees, kas ta preefch mohzeķa par moziū!

Wehrnam wajog pahrdainās, wajog aħtri uf preefchu eet, bet te wina garu tā fiodif nofloga uf weetu! Kas fche pa mehnefcheem waj gadeem flitti iifdaris, tas buhtu bijis it weegli weenā deenā pa- nahlams: 20 dāfchabus nofaukumus behrns it weegli potura. Ka toš taiifniba, to waram eewehrot, ja mahjam tahdā fwefehā walodā flaitit. Te nu finams buhtu fwarā neweem burtu nofaukumus, bet iifhi buhtu jafin, tahda iifstāas pate rafhu fihme. Bet ari to war panākt maf deenās. Jomahja buhtu wifpirms til mafee burti bef lahdeem raifumeem. Pehj tam tuhtil waretu eet pefi burtofchanas un kopā faul- fchanas, un leelos burtus waretu eeraħdit, tur latre- reif eegadas wajadfiba. Te mahjellis tuhtil rebteu, ka darbam ir felmes bijufchās un ar preeku mahji- tos tahlal „no gāifa, no funa un ari no lafās. Waj tas nebija smufts?“

Deemifch wehl fchodeem dāfchs behrns pefi tahs laimes neefel, bet pa „weenam wahrdam“ eemahjizees, fahf burto: emm, uh, amuh; ef, iifū = muhfū, teh, eh, ah, weh, efehē = muhfū tehūs u. t. t. Nu nahf leelā graufchānās zaur abhezes fwefehādo faturu, tur tafschu bef „muhfū tehwa“ atrodami daudf greuht faprotamu gabalu! Weidfof fahlas iifhā „kopā faulfchana“ jeb lafifchana un behrns „ee-eet“ dfeefmu grabmatā. No „Al, efi liffjma, dfeed un dej“ fahlot, ejam tahlatu un tahlatu. Dāfchs lafi-

tajs ari paleel Atwentes dfeefmās, bet apdahminati puikas nonākt pat pefi Jefus dfeefmam waj wehl tahlatu. Jūis iifet wifaf dfeefmu grabmatā zauri. Negribu teikt, ka dfeefmas ir preefch behreem at- metamas, bet tafschu newar noleegt, ka te ir labuma bijis pa daudf; jo no leela dfeefmu bara ir 99 proz. behrna prahtam nefaprotami.

Tapēz behru lafifchana jameklē jita weela, wee- glaka, fauteata, wineem peedabiga. Preefch tam nu nobēr lafamās grabmatas, un jo winaf ween- lahrifchafas, jo labati. Senal bij „Behru preeks“ loti iifplaitis. Par abhezi wifch teefcham daudf teizamaks, bet preefch mahju mahjibas now eeweh- lamē, tapēz ka te pa daudf ilgi nodarbojas ar tel- niifajem eefahumeem. Tee nu gan wifās leetās ir nepezeefchami un ari fche der kreetnai apfinigai lafifchana par iifho pomatu, bet mahju mahjiba wini janu mehri nefafneef, jo mahtem pafcham naw wajadfigās metodes. Wiswairal atgadifumds derds fitematijfu eewefchonu lafifchana atfāt preefch flolas un flolotaja wadibas, mahjās faeewehro wif- pirnā laħrtā praktifkas wajadfibas:

- 1) Ja behrns lafa gludi un telofchi,
 - 2) Ja wifch iiflāfio faprot.
- Pirmajam mehriim tuwojas, jo wingrina behrna azis. Te wiflabati iifbara weegli pahrdainamūs burtus beefchi falidfinot, peemehram R un R, (brufatins) u un n, f un j u. t. t. Fchi pascha nolufka deht der eet aħtri uf preefchu. Ja weenu teikumu waj gabalu ilgi „maf“, tad behrns beigās lafa winu melanifki, nemaf newedjedams, tur wifch lafidams nonahjis. Zeeti wifch fkatitees uf to, ka behrns neifruād ne- weenu ftanu, kuras fihni jeb burtu wifch grabmatā neredfetu. Daudfreif fateekam peeaugufchus zilwekus, kas lafidami, tā fahot, aifraujas; tee peerahda, ka wini grabmatā mahjidamees now azis un ifreunu alafch turejufchi kopā. Ras behru deenās nofameitē, to mehlatu greuhtu par labu greeft. Bet dāfcha mahte, ne fo faunu newildamās, pate fcho nelaimi iifaudfina. Behrns fehch fludam pefi grabmatas un fauz mahte preefchā, kura pa to laifu waj

wehrpi, waj aush, waj jitu darbu frahdā. Darba laudim newaram par faunu nemt, ka wini newar fahbus ihpafchus leelus laikus atlijinat preefch behru mahjifchanas grabmatā, bet fahds faunums war zeltees, kad wini diweem lungeem uf reifu kalpo, to wif wēzaki naw mis apdomajufchi. Wini frahdā un behrns lafa. Wifē eet glumti, til beigās, deem- fchēl, japahrleezinās, ka behrns ir „brihwi fantafejis“, nemaf naw tā lafifis, tā grabmatā rafifis. Tad nu finams preefch aju wingrinafchanas un lafifcha- nas weiflibas nelas naw notijis. Daudf wairal buhtu mantots, ja buhtu lafifis „iifh, bet labi“, ja wēzaki buhtu jūis darbus til fahdu brihwini atme- tufchi un palufhofufchi, ka wini mahjellis buhtu pefi fawa darba ar azim un aufim, ar meefu un diweh- feli. Tahds darbs ir pilas ar fwehtibu un tā mah- jiti behri nefad nefāts „uf labu laimi“ lafit waj „minet“, kamēr tagad, tur wineem apafch mahjas ufraudfibas lafot, fchad un tad iifdodas iifbras apla- mibas netrauzeteem iiflāf, tee uf pawerfchibu teel iifhi pafkubinati.

Par Latweefcheem tahlumā.

Muhs luhdi, lai ufneentum fefofcho luhgumu: Zau wairal defmit gadu pagahufchi, tur ifgadus daudf tuhtifochu Latweefchu atfāj fawu dfinteni un dodos projam muhu plafchās Areewijās wibus guber- nās un wehl tahlal fwefehāne; daudfi pat atfāj Ciropu un melle laimi aif uħdena. Ari Amerikā atrabifim drofchi fahdu pahri tuhtifochu Latweefchu tautas dehtu. Par fcheem iifliffdufcheem Latweefcheem mums trufht jeb fahdu fakopotu finu. Mehs gan fahdreif dširdam, ka tani un toni apgabālā ir apme- tees fahds pulzifch Latweefchu, nopierufchi fawu femiti, dšihwo un frahdā tā jau nu tur, bet zil dwehfeku tur dšihwo, lai ir til apmehtam, to retums fah dabū finat. Par fofu dāfcham, ihpafchi wēzakiim noimeem, mums te Latwijā trufht jeb fahdu finu. Bet mehs ari finam, ka wifzaur wifās muhu plafchās tehwijās un Amerikās mafās ir atrodami modri Lat- weefchi, kuri pafifit fchihis noimees, un kuri fpehtu

Dāfchadi rafiti.

Waj mehnefs dara eefpaidu uf laifu?

Leelala faufchu data domā, ka mehnefs dara leelu eefpaidu uf laifu, un ka mehnefs greefchi efof labatee wehftnefchi par laifa pahrdainu. Ja jautatu, uf fo dibinajas tahdas domas, tad laftrā aibildeu: „Es to jau dšihwē efinu daudfreif preefchmojis un eeweh- rojis.“ Bet ja greefchamees pefi meteorofloga, kas if gadus preefchmē laifa pahrdainas, tad iifahdēes leela neweemadiba, falidfinot laifa pahrdainu preefch- mes ar mehnefs greefchu tabeli.

Pefi mums laifs mainās pawifam fawā laħrtiba, nemaf neluhfodams uf mehnefs greefcheem. Tapēz fchimi jantajumās, tā ari daudf jūds, war atrāft ne- fafkanu ftarp faufchu domam un finības iifteifumeem. Raħdejadi tad nu lai iifchēre fcho jantajumu? Newar tafschu apmeerinātees ar to meen, ja iifafam, ka fauf- fchu domam naw pamata, jo daudfreif gabas, ka tahm iifdhfigas domas, kuras pahrdwalba femato faufchu fchēru, ir dibinatas uf dšihwes preefchwoju- meem. Peem. pagahufchā gada finntenti runaja, ka „no gāifa reifem trufhtot atmeni“, un finiba peh- jo to apftiprinaja. Tapat laudis aifweem tureja diloni par lipigu laiti, lai gan dāfchi abhefti to leefsa, taga- deja laifā taijini redjam, ka nenoleefsama pateefiba, atfīt diloni par lipigu flimibu.

Ari dāfchi no mahjiteem aifit un apftiprina meh- nefē eefpaidu uf laifu. Tā Rudolfē Falbe, dibi- nadamees uf mehnefs eefpaidu pefi laifu pahrdainam, fafahbijis un iifdemis „laifa paregojumus“ uf preefchu par wifu gadu.

Peeefiteji fchahdām domam iifstāidros, ka mehnefs peewelfot muhu atmosferu, lapēz gāifā, tapat tā juħrā, zetotees pluhdumi un fteifumi. Pafis par feni faprotams, ka tahdai atmosferiffof laħtibai, ja wina pateefibā ir, wajadfetu buht eewehrotai uf barometra un tā ar matemafikas palidfibu iifchēfinat gāifa pluhdumu leelumus. Tahdi mehginajumi ita iifda-

riiti, no kureem woreja redset, ka pluhdumi un fteifumi, kas zelās atmosferā no mehnefs peewilfifchānās, pawifam neezigi un dšihwē nemaf ne-eewehrojami. Katrom finams, tā kad barometrs trufht, tad laifs nepafthawigs, puhch wehifch, liht leetus; turpreti, kad barometrs zelās, laifs ir ftāides un lehns.

Sche der preefchmē, ka barometra pagelofchānās par weenu millimetru (millimetrs = $\frac{1}{1000}$ linijas) praktifā nemaf naw eewehrojama. Bet atmosferas paifumi, tā rahda mehginajumu iifnahfumi, pahrgrofa barometra fahwofli uf $\frac{1}{2}$ millimetri.

Tā tad faprotams, ka newis atmosferas pluhdumi, waj fteifumi dara eefpaidu uf laifu, bet kaut kas jūis.

Waj mainās laifs noteiktā laħrtiba jaunā un pilnā mehnefi? Lai atbidēni uf fcho jantajumu, meteorolo- logs Gronaus luhfoja zauri fafrahufchās 100 gadu laifa preefchmēs un atrada, ka pilnā mehnefi laifs mainijees 475 reifes un pafthawēes weenads 756 reif- es; jaunā mehnefi mainijees 461 reifi un nepahr- grofijees 674 reifes. Tā nu fchee diwi mehnefs greefchi nerahda nelahdu noteiktu laħrtibu pefi laifa pahrdainam.

Marfets if fowām laifa preefchmem fahfta, ka 26 gadu laifā jaunā mehnefi pehē leetus bijis labē laifs 20 reifes, bet 19 reifes gadijees pawifam otrads; pilnā mehnefi 23 reifes pehē leetus rahdijees uf labu laifu, bet 16 reifes uf nelabu. Ir iifdariti wehl daudf jūi mehginajumi un no wifseem atrāfti teem lihdfigi panahfumi.

Tā tad pehdigi drofchi war fajit, ka laifa parego- fchana, raugotees no mehnefs eefpaida uf laifu, naw dibinata uf nelahda finijfa pamata. P. G.

Par baribas fagromofchanu.

No fcha iifhā pahrfklatā redfams, zil doudf laifa teel profifis, lai fagromoti wifpahrigi leetojamos ehdeemu produktus:

- Pa 1 stundu war fagromot: wahritu rihfu, t. i. wifweeglaki un aħtrafi.
- Pa 1 stundu 30 minutem: oļu pantagu, putraimū

putru, zeptu gafu, mihfti iifwahritus aħbolus, iif- wahritus auglus un humberus, wahritu lafcha gafu un zeptas fwis, fchpintu un auju putru (kifeli).

Pa 1 stundu 45 min.: wahritas fmadēnes un wahritas pupas.

Pa 2 stundam: ufwahritu peenu, jehlas olas, wahritus wefchus, zeptas wehrfcha almas, wahritus fahbus aħbolus un wahritu lihdalas gafu.

Pa 2 stundam 15 min.: fwoaigu, newahritu peenu, wahritu kalfunu gafu.

Pa 2 stundam 30 min.: zeptu kalfunu gafu, zeptu fofh, zeptu fawena gafu, zeptus kartupelus, firnus un newahritas pahfchu pupas.

Pa 2 stundam 45 min.: oļu un peena pudinu, zeptu breescha gafu, aufterus.

Pa 3 stundam: jehlu fchēfiki, biflietu, zeptu leefu breescha gafu, zeptu afara gafu un piħrogus.

Pa 3 stundam 15 min.: zeptu gafu, rofififu, wah- ritus burkanus, falatus un lahpoftus.

Pa 3 stundam 30 min.: zeptu zuhtu gafu, fwoaigu eefahlitu zuhtu gafu, ufzeptu fweefju, wahritu fahlitu breescha gafu, wahritus kartupelus, wahritus baltus rahgenus, auna galas fupu, fwoaigu kweefchu maifi, wahritus baltus lahpoftus, wahritus mahrtufkus un fihpofus.

Pa 3 stundam 45 min.: zeptu tauku breescha gafu un lafiju ar fweefta maifi.

Pa 4 stundam: wahritu un zeptu mahju putnu gafu, zeptu auna gafu, zeptu tela gafu, breescha galas fupu, fahlitu lafcha gafu, lafiju ar faufu maifi.

Pa 4 stundam 15 min.: mefcha putnu un lopu gafu, zuhtu gafu, kura wahrita ar dahra fahnem.

Par 4 stundam 30 min.: jaunā auna wahritu gafu un fahbus lahpoftus.

Pa 5 stundam: ftipri fawahritas olas, zeptas laf- tetas defas, zeptu tela gafu, wezu zeptu auna gafu, wahritas eelifchās, wehrfcha taukus, pluhmes, kefberes, rofinas, mandales, reefstus, fehnes, aħbofu un jūiu augtu mifas.

Pa 6 stundam: wezu fpefi, zeptus nehgus un tauku zeptu futi.

No fcha pahrfklatā redfams, ko war ehft flimi un wahji laudis. To, ko war fagromot igafi pa 4 stundam, nelahdā finā flimneeki nedrifit ehft. Swee- fia, tauku un fahbuma peelfifchana pefi ehdeeneem ap- greuhtina baribas fagromofchanu; turpretim to wei- zina un atweeglina: fahls, pipari, fnepes, feers, zakturs un wigns. M. J.

Stifla nami.

Dāfchi Sawaenoto Walfju bšelfzēti ir iifmehgi- najufchi pehdēja laifā iifleetot fihla fchleħrfbalkus, agratajo kofa jeb metala baltu weetā, tambēl ka fihlis nezeefch ne zaur mitrumu, ne ruhfū. Kā Ru-Jorkas awifes tagad fino, tad Amerikoni eefahlfufchi Tefchi- tagā buhwet fihla namus. Schee to if tihreem fihla keegekeem, glafeto mahlu keegeku weetā uħjēti, tambēl ka pehdēje nepehē peeteekofchi ifturet mitruma ee- fpaidu un gāifa grofifchānos. Glasura, ar kuru keegeli top pahrwilti, plihft tā finams arweem, zaur ko winds iifzēlas plihfumi, tā ka mitrumus eefpēfchās keegefēds, kamēr fihls ir zeets un nelahdi gāifa mai- nijumi tam nekaitē. Stifla keegeli netop ifgata- woti weenā gabalā, bet eefcheenē tukfchi, lai waretu fwaru pamafinat. Winu aħreenas tomēr top wa- jadfigā beefumā ifgatawotās, lai buhtu peeteekofchi fihpas. Raħjijotu keegeku ifgatawofchana ir greuhtaka. Raħjaina stifla laħrtā top femiifchēi leeta un uf eefcheeni greefta, beftrahfās laħrtā ar pirmējo fame- tinata. Tefchifogās arfitekteem efof nodoms, uħzelt pat wairal fahwu namu if fihla keegekeem.

Zauns atradums pulfifenu mekanijma laifā.

Warfchawas pulfifenu laifitaju mehfars Bajewifis ir atradis futerali labatas pulfifeneem ar eewehrojumu mekanifimu, zaur kuru kattris, futeralā eebāfis pulfifens, pahrwēhrifchās par modinataju pulfifeni. Atrādēis ir luhdēis pehē potenta.

par tahm to wehstii. Ari weentahschakais zilwek, kas tika prot raskit, waretu scheit pee sinu krahschana ineege palidfigu rolu.

Luhgums, ar lahdu zeen. tautescheem tahsumä tuwojos, buhtu toti ihs in weentahschakais: wehlejod dabut schahdas finas: 1) Nometnes wahrdu waj ir tahs weetas, gubernas un aprinta wahrdu, kur lahdi Latweeschi nometneschees, 2) apm. zil dšintias tur nometneschees, 3) apm. zil leels tureenes Latweeschu flaitis, 4) no kureenes wini eenahstuschi (pagasts, draudse waj ir til gubernas).

Saprotams, ka ari par plashchalam, pilnigalam finam buhtu toti prezigs, bet peeteel ari ar weentahschakam atbildem uš augšcheem jautajumeem. Schahdas finas luhgtu peesuhiti par wifam Latweeschu nometnes, uš laukeem un pilsehtas, kur til tahdas buhtu atrodama, isnemot kaunas gubernas Kurjemes peemali Inslantiju (Dwinstas, Rehekna un Lobsas apr.), ka ari Plekawas gubernu, par kuram wietam mums ir lahds nelahds statistis materials.

Sinas luhdsu peesuhiti schihs amies redalzijai, kur tahs tad waretu samem. Redalzija apnehmuse schahs wehtis nodrukaf, zaur ko tahs tiks pascha schakumä jau wifem pee-eciamas.

Sawahstas finas es kalpojschu, papildinajschu ar statistisam wehtim, ihpachi wehl par kaunas gub., Inslantiju un Plekawu, un tad scho rasktu nobodschu lahdi Latweeschu finiskai fabeedribai, waj ari zitabi la laidischu flajä. Zeen. peepalidsetajem tad ari luhgtu heigschos idrukato rasktu peesuhiti, laded winau toti luhdsu, manim ušdot famaš akrefes.

Ar statistislu sinu peepalidibu war flaidri un gaischi peerahdit, la pehdejos 30-40 gaddes wifu mafakais lahdu 200-250 luhstoschu Latweeschu ir atlahjujchi jawu dšinteni pee Baltijas juheas mahmufinas un tahlu, tahlu islihdubijchi. Daudsi no teem gan nometneschees kaunas gubernä, Inslantija un jitur starp tautas draheem, bet toti daudsi ir demuschees wehl tahlatu projam.

Taded gan neweens newareu schaubitees, ka daudsi maf plashchakais finas par scheem aishahscheem, ne buhtu toti peewilzijas.

Zeru, la zeen. tauteschi tumumä un tahsumä manim ineege palidfigu rolu pee schi darba un zeen. amischu redalzijas ušwems scho rasktu un palidies finas sawakt.

Sinas luhdsu fuhiti uš schihs amies redalziju. K. Grandips.

Ušajinajums.

It katra zilweta gods zeenit ne til ween jawu tehnu, bet ari sawus sentehmus; tapat ari katra tautas gods ir zeenit jawu wehturi, kurä usihmetis winau sentehnu listens. Bet lai waretum, la peenahlas, parahdit zeenibu muhsu wehturui, tad par wifam leetam to wajaga ari pasit. Wehs, Latweeschu, nu gan newaram wis leeltees, la buhtum jawu wehturi jau ispehtijuschi. Mums lihds schim tilai daschas wehturigas druskas palishchamas. Pee pilnigas wehtures tomēr netifim, ja nehušim epreeschi druskas krahsjujchi. Taded peenahlas pateiziba wifem teem, kas publejusches un puhlas wehl tagad weizinat muhsu wehtures pehtischu. Schahds gods peenahlas ari nelaihm Nigas Latweeschu beedribas Sinibu komifijas lozellim Rudolfam Bergholam, kas patš no Kurjemes konineem zeldamees, mirstot fama testamentä noweljejis 200 rublas par godalgu labakais Kurjemes konineelu wehtures sakalstojam, pee kam pehdejam buhtu ja-eewehro schahdi nelaiha nojojiumi:

- 1) Materials ja-aptrahda kriitiki (nedrikti buht weentahschaka statistika un wehturisti sinu kompilacija).
 - 2) Materialu aptrahdajot ja-eewehro ari juri-diska pufe.
 - 3) Par materiala pareisibu japahrteezinias, zil tahsi ween eespehjam, uš weetas (tapat la to Ruswurmš darijis sawä raskä „Eibofolle“).
- Scho jawu nelaiha beedra wehleschonos atlahiti finamu baridama, Nig. Latw. beedr. Sinibu komifija, kurai nelaihs Rudolfs Bergholš ushizejis godalgai nolemtas sumas pahrawaldischu, ka ari eesuhito rasktu pahrawaldischu un galigi paschas prentijas peespreeschu, usajina wifus, kam prahis dšenas uš wufhu jenatnes wehtures pehtischu un mineta jautajuma aptrahdaschunu, eesuhiti sawus manuscriptus wehlakais lihds 1. janmarim 1895. g. uš Nigas Latw. beedr. Sinibu komifijas wahrdu.

A. Weber, R. L. B. Sinibu komifijas preeschneet.

No eeshjemes.

a) Waldibas leetas.

„Likum Krahsjuma“ no 9. marta atrodas nozajiumi par Kreemu pareisizigo nonneelu gruntgabalu reguleschunu, kwi pirms 1891. g. 19. febr. nometneschees uš muhschas semem Seemel-Wakaru un Baltkreemu gubernas, tapat ari nozajiumš par to kriminal-prahwas likumu pahrgrosischu, kas shimejas uš teefas spreedumu isgatawoschunu un uš protestu pret scheem spreedumeem.

Dšereenu pahrdoschana. Dšereenu pahrdoschana majumä, ka „Nosl. Web.“ sino, ir lauku nometnes aileegta par to laiku, kamēr pagastu teefas notura sehdes un lihds to beigam.

Dahwanu lasischana basnijäs. Schimbrischu noteelochä dahwanu lasischana preesch banniam, tapshot, ka „Nosl. W.“ isdšedejuse, nahlamiba til ar krahschanas lahdiem atkautu, kuräs buhs aiseegeleetas ar to eestahschu segelem, preesch kuram tiks lahtis. Krahschanas grahmataš tilai tamdeh wehl patures, lai dahwinataji, kwi dod leelatas sumas, tahs tanis paschrozigi eeweb.

Gildes nodokli. „Bel. Web.“ dširdejuse, ka finansministerija eesustinat jautajums, paaugstinat otras gildes nodoklus, tamdeh ka tee schimbrischu ir gauschi semi un nestaw nelahda samehda ar pirmas gildes mafajumeem. Wef tam dibinashot lahdu stargitbi mafateem tirgotajem, kuru apgrosijumi nedrihtschesot buht leelati par sinamu nozajiumu. Jistrahdatee nozajiumi tapshot, pirms wifu galigas apstiprinaschanas, likumiga zeta peesuhiti birschu komitejam, deht apspreechanas.

Apdroshinaschanas komiteja. Ka dšir-dams, tad eeshletem ministerija eesahfta patlaban preeschlituma isstrahdaschana, par apdroshinaschanas komitees dibinashunu, kura pahrawaditu Kreewija strahdajochu uguns apdroshinaschanas beedribu darhibu. (Wraschd.)

Jauuas uniformas. Tagadejo pasta un telegrafa refora eerednu uniformas tapshot turpinat pahrgrositas. Top nodomats, waj nu sudraba, pihs tas plezu schores, jeb schauras, garas pagonas eemef. Schihs plezu shimes top tamdeh peedotas uniformai, lai isdabutu asatu starpibu starp parastam eerednu un ta pascha refora sematu deenesneelu uniformam. Eeredni, kwi atwalinat ar uniformu, pasunde teehibu, neš plezu nohimes. Schimbrischu jiffatas wifu parades un weentahschas uniformas gluschu tapat, ka aktiwa deenasta stahwoschu eerednu uniformas. (Nosl. W.)

b) Original-sinajumi.

No Kropaschcem. Muhsu weza kofa basniza, kura mums jau igus gadus kalpojuse, tiks schini pawasari noahredita, un jauna muhsa basniza zelta. Materials preesch tam jau ir sawests. Ka mahzijas smehteen, 7. marta sch. g. no lanzeles palubinjaja, tad wehl til diwi smehteenas tilshot notureta deem-kalpoischana wezaja basniza. Kr. Libeetis.

No Bilderlineem. Wehs warum preezatees, ka bahrga seema jawu gaitu sahl beigt un sahl jau eerastees pawasara wehtineschi, la melnee strahdi, zihruki, shiwites un gulhji, kwi preezigi ušweel sawas medijas. — Deemschel tumfibas waroni muhs beechi jo beechi ampele; ta schejenes fainneekam M. L. nakti no 2. uš 3. martu minete waroni bija dšimwolta durwis, no ahrpuses deesgan stipri aistahjujchi, la nebij eespehjamš, zaur winam ahrä tik, zaur ko tad eeshchä atrodoschees nedomajä ahrä labi esam, taded bija zaur logu ahrä jaleen. Tiluschu ahrä, dewas tuhlin uš stali un eeraudhja durwis waka: gowš un firgs ar wifu aishjuhu bija jau projam! Ka dšir-dams, dahdi zeta braujeji esot satiluschu pee S. krogä pretim brauzot diwus tehwinus, un rediejuschu weadam gowi, ragawas eegahstu. Pehz schahda isreikuma fainneekš atfinis to par jawu esam; pakatimeleschana schobrid wehl esot beš sekmem. Butte.

No Dgres. 27. febr. watarä schejeem pahrschidja schanschaligs notikumš. No Nigas nahldamais lauschu wilzeens jabranza schejeenes R. mahjas fainneeku R. R. Nelaimigais bij ihš pehz plst. 7. tai watarä Dgres wafalu aistahjis un gahjis pahrschidjele uš mahju, kura atrodas uš Nigas pufi, pee pirmas jargu buhdas. Minetais wilzeens peenät Dgre zeturidat faindas pehz 8, ta tad winam bihs stunda laika preesch netrauzetas eeschanas un lihds mahjai tilai drufu wairak la 1. wehte. Neiprotams ir tas, ko wusch til igi uš fteedem darijes? jo 1/8 wina eedama ar mahjas pufi un kaiminu dehtu, uš stajiu eedanti, to netal no mahjas fatiluschu, stinger nahfor, tilai uš pehdejo bildinashunu R. nelo neatbildejis un gahjis tahlat; kad nu 1/9 wilzeens nahjis, tad R. bij fabrautis tilai nedaudš jofus no tahs weetas, kur jeema wifu fatiluse. Doda, la tas zaur nelaimigu kritumu apreibis un ta tur palizis gulot. Nelaimiga meesas datas gan atrada wifas kopä, kaut gan bree-migi faheritas. Nelaihs bij tilai ap 30 gadu wez un aistaj jaunu seewinu, mofu dehtinu un wezu tehnu un mahji; wusch bij weenigs saweem wezateem. Klusais.

No Litenes. 15. februari, plst. 3 pehz pus-naktis, mums, Liteneescheem, nomira muhschas ihpash-neeks barons E. v. Wolfs, pehz nedelas un triju deenu igas simofschanas, aistahdamš few patal laulatu draudseni un ischetrus nepeeauguschus behrnus, no kureem wezajajam ir til 13 gadi. Nelaihs bij wehl ihsti spirts un wefels, ta la pawifam neware-jeja domat par til ahtu nahwi. 21. februari barona lihstis tilai aimesis uš Laizenes muhschas kapeem, kur tai dšintet ir dšintis lapi, 22. februari wifu tur paglabaja. Zehsch, 15 werhu tahsumä, bij nolafits ar stajam un pa abam pufem apspaudits ar eegitem, kuru staitis fneedjas lihds 15 jeb 16 tuhtstochreem. Scho Liteneeschi darijuschu, parahdama sawam dšint-tingam pehdejo godu un aistahschunu, to nelaihs ari ir pelnijis sawa taifna un atlahja karakterä deht. Lihds schini laikam muhscha atrodas beš ihsta pahrawaldneela, eelam nebis atrahis aishbidnis, kas ap-

mentos aishbidibu par nelaiha behrneem un wina manu. Ari pascheem Liteneescheem aij leelunga ahtras, negaiditas nahwes gaidamas pahrgrosischanas un pahrawainas. Liteneetis.

No Bormanceem. Ka krogus dšehrajeem dasch-reis ne wifai patihkami isdodas, to peerahdis sehlo-schais atgadajums: Kads J. muhschas pusgraund-neeks no Wallas uš Iseni webis tureenes dahf-neeku. Atpalat brauzot winam gadas atkal lahdu pawest, kusch wifu par paweschunu Mhdama krogä labi ar „shwo“ pazeenjis. Labi kreetni no schä, — no dšehreem eezeenitä schidruma eebaubijis, wusch pulst. 7 watarä no M. krogä isbrauzis, bet pulst. 12 nakti til pamodees netahju no Bormanu muhschas. Ta tad wusch 5 werhtis brauzis 5 stundas. Kamēr pads ta saldi fapnojis, tikmēr weens atjuhdis firgu un palaidis wala. Sirdschu bihs gudrats, jo tas aishgahjis mahja, bet patš braujejs par mahjubu gan stipri isstrahzees, jo domajis, la firgs nozajis. Tonis.

No Gaujenes. 1. marta Gaujeneescheem bija pirtschanas eemafsa. Inuemet lahduš, wif fain-neeki pirmo pirtschanas naudu sawakfaja. Zeem, kwi tagad nepehja famafat, tika wehl weens gads uš renti dots. Ta tad teem, kwi mineta deenä no zitureenes ar beeseem meem bij Gaujene atnahschu, bija ar tahdeem pascheem atpalat jagreeschas, nelo ne-eemantojuschem. T.

No Ramtas. Scha gada „Mahjas Weefa“ 7. num. zeen. Regineeta lgs sino par Ramtas stah-tajam stolas ehkam. Ir jau pareisi! Ramtas pagaitam ir 2 diwstahmu stolas nami, kates wairak la 20 asu gawi ehrtam telam. Katträ skolä sanäl lihds 100 behrni. — Godam mineta wifra Dihla lga fewischkais atgadajums Zehhu isstahde ar Dširfisu fugas gomim bihs tas, ka buhtus pametis mahja, jo gowš beš buhtem atshitas wafsam par nedrigam. Wehlaki 2 wihri, M. P. un B. D. lgi ar 2 stigi pee weeneem rateem bulli nowedujchi Zehjis. Leeli ihpenuki, mafi eenahstumi; panahstumi paluschu beš setnem. Dširfisu fugas gowš un buht wifada sinä toti eetezajis; tilai janoahschelo tas, la Dširfisu lopu luga drihs beigees, jo ar scho fugu wailä laistas gowis wehl lihds schim neweena teta naw atneuschas, kas deretu tahlatu wafilas usureschana. Karlis.

No Steenes, Leepupes draudse. Wehs, Stee-neeschi, warezam sagit lihds schim paldees Deemam, jo sahhdibas muhsu pagasta nehja nemas dšir-damas, bet lihds tu wifku peemini, te tas ari klaki! Ta nakti no zeturdeenas uš pehtdeenu, 26. febr., schejeenes Sch. mahjas fainneekam isfogti no rijas lini. Kads deenas wehtaki tee atrahiti pee tuwejä schejeenes „Satar“ krogä eerakti fneegä. No sagta ne wehtis Kartupele raskha mums schogad bija deegam pawahjo, bet nu tee paschi wairateem isfaluschi, ta la deegam grehti nahftees, pawasari eegahdatees jaunu sehlu. —r—s—

No Trubnikowas, Nowgorodas gub. Muhsu sahhdijas Latweescheem schis gads ari deegam grehts zaur schi gada neauglibu un breeimigo seemu, ta ka atrodas daudsi, kas tilai ar mokam war sagahdat few pahrittu, tapēz ka naw nelahdas pelnas un muhsu Latweeschu beš pelnam newar pahritti. Zautribas nu ari teel retaki isrehtotas, nehä agraki. Laikrasktu lasischanas sinä ir deegam mahji, jo tilai teel abonets weens ehemplars „Mahjas Weefis“. Daudsi ir tahdu, kas fala: „Labaki es to naudu paw-tehru krogä kopä ar saweem draugeem, nehä atrodu wolti par laikrasktu.“ Pee schejeenes Latweescheem naw nelahda Deema wahrdu fludinashana dšir-dama. Tagad gan, no jauna gada sahlot, J. E. lgs notura Deema wahrdus, bet, deemschel, jo maf eerdas klauštaju, bet ir wairak tahdu, kas fala: „No tad es eeschu tur dawi, waj ahbeji mahitees?“ Tahdi labak aiseet pee ziteem draugeem, draudsenem, lahdu labi aprumat un peesobot, jo tas ir tatschu patihfama, nehä Deewa wahrdus klauštees. Burwi un puhschotajai ari wehl pee mums usuros un ir daudsi tahdu, kas wehl pilnigi wineem til. Al, kaut jel ari pee mums sahlu preezas saule ipihdet un dumfas ledu kauset! Trubnikovneeks.

No Smolenskas. 7. februari eemehleja muhsu Smolenskas Luteru draudses preeschneelus. Par presidentu eemehleja jau bijuschu, Willigerodes lgu, par wezalo preeschneelu J. Purwina lgu. — 14. februari ita jaanne mahzibas behrni eeswehtiti, kuru staitis fneedjas lihds 20; no tam war redjet, ka muhsu draudhte naw wis gluschu mafa. — 19. februari pirmo reisi pee mums scho seemu bija mihtis laits un kreetni leetus nolija. J. V.

No Austruma zeema, Ufas gub. Schejeeneeschi wairak wehtibas peegreesuschu schat jauna gada laikrasktu lasischana un schat sinä fabeedrojusches wairaki fopus, apsheladani tahdejadi wairak laitrasktus, kuras fabeedrojusches, tad wifä lasa. Zeescham teizams mehtis! Pawifam sche peenät — ja nemandos — schahdi laikraskti: 1 efs. „Mahjas Weefa“, 1 efs. „Austruma“ un ari pa efs. „Deenas Lapa“, „Baltijas Wehtim“ un „Latweeschu Awifes“. — Schejeeneeschi stipri noruhpejas dabut sche pat-fahwigo „Drahtu draudses“ mahzitaju un schal leeta peenahsigus fotus spehruschu. Rehdes, lahdi panah-kumi buhs. — Schihs nometnes dibinatajs, zeen. J. Weinberg lgs, pagahjuscha gada mehginajis te t abatu audfinat un panahstumi bijuschu kreetni, ta

la turpmat to nodomajis plashchakä mehra turpinat; Labala isdodas laba, pat smallafas schiras. Ja turpmate mehginajumi isdodas tilpat labi, tad, ta zerams, schejeeneescheem atwehrees jo plashch pelnas awots. Pazarijs.

„Si Kahda Latweeschu zeema, Ufas gub.“ Sem tahda wibraskta atrodas finojums schä gada „Mahjas Weefa“ 7. numura, kur starp zitu sagitis sehlochi: „Pat stoloti kaimini schahdai mahutijibai sawus upurus nes.“ Ta la zeen. A. D. lgs, mineta finojuma eesuhitajis, naw peeminejis, lahdi ihsti ir tee upuri, ko „stolotee laudis“ buhtu neuschu jeb „nes“ (kas buhtu interesanti finat), tad zaur scho luhdu zeen. finojuma eesuhitaju, A. D. lgu, to is-flaidrot un to darot shmet sem finojuma sawu ihsto wahrdu. Zitadi aushchä minetais finojums tiks eefstaitis la bespamatiga neslawas sehchana teem wif-reem, uš kureem schejeeneeschi ar zeenischunu noslataš. Kalninu Zehkabs, Baltijas zeema.

c) Baltijas notikum.

Widemes landtags par landrahtu, miruschä A. v. Richterä weeta, eeshlis Jaun-Luženes ihpash-neeku baronu Reinholdu Stael-Golstein lgu.

Zurjewas mahzibas apgabala eekaminajias komiteja, pee kuras janoleel eekameni uš daschadeem stolotaju amateem, pirmo schinu un preesch teefibas eeguhschanas, eestahtees walts deeneta, jawu darhibu eefats 5. aprill.

Luhgumraskti tahdeem, kas la eekami grib tahsi gimnasiju belgu eekamenus, jaesneedš wifam eegabala kuratora tungam wiswehtilajis lihds 10. aprillim.

Baltijas dšelsojela nodoschana waidibai notil-schot, la „Birch. Web.“ sino, 1. aprill sch. g.

„Deenwid-Widemes semfopibas beedr.“ isgahjuscho peeltdeem Nigas politiskä notureja general-fapulji, kur, la „Ztg. f. St. u. L.“ sino, beedribas wald eemehleja schahdus lungus: profeso-ru v. Knieriemu — par preeschneelu, E. v. Blantenhagenu — par weetneelu, E. v. Sie-merku — par padomneeku un L. Taudi — par sekretaru un taseeri. Beedribai pagahjuschi gada bijuschu 103 beedri un wina fapulges noturejue; diwreij Zehjis, diwreij Walmeera un weenreij Nigä. Beedribas isrehtota isstahde un wafilas lopu turgus Zehjis wina amatuschi labus eenahstumus, ta la beedriba spehjuje famafat wifus fenako gadu paroduš, pee kam wehl drufu nandas palizis pahri. Beedriba it fewischki apnehmujes weizinat lopu au-dšinaschunu. Sapulze eemehleja Maj-Salazas ihpash-neeku baronu D. v. Bietinghoffu par delegatu Baltijas lopu audšinataju fabeedribä, kur lai lihdsi spreesch par lopu audšinaschanas pamahzitaja ezeleschunu wifam trim Baltijas gubernam, pee kam nolehma, ari no fomas pufes pamahzitiaja algai il gadus dot lahdu naudas pabalstu. Tahlat sapulze nolehma luhgti wafis sehwinju, lai preesch Deenwid-Widemes dibina wafilas ehreju nolistawu.

Jaun-Stufenes un Klawfalna pagasti, la „W. G. A.“ sino, tapuschu saweenoti par weenu.

Kurjemes gubernatora fungs, la „T.“ sino, marta lahsumä Zelgawä pamehlejis atwert desinfel-zijas kufus, kures no pagasteem atfuhititeem wifree-scheem paineegs pamahzibu, la fneedjama pirma palidhba toleras gadlumds un la desinfelzajami dšim-wolti un dahchadas leetas. Preesch Dobeles apr. pagastu fuhititeem kufus, par kuru wadoni Kurjemes gubernas medijinalpahrawalde ihrediejuse Dr. med. E. Dfinteru, notures Zelgawä ugunsdšehseju nama leelaja sahle.

Zelgawas pilsehtas domneeku wehleschanas ap-stiprinatas no gubernas pilsehmu leetu walbes.

Sieslaka drukatawa Zelgawä, la dšir-d, pahrgahjusche J. Z. Dramin-Drawneta ihpashumä.

Lufuma krona pufenu tautas stolas stolotajam Kremanam tautas apgahmofschanas ministrija isfah-juste asfinibu par teizamu peenahstumu ispidischam un usupureeschanas stolas laba. (W. W.)

Leepajas walfsbankas nodata, la „Lib. Ztg.“ sino, schajas deenas nodots wiftots 100-rublu gabals. Wiltajums bihs til labi isdewees, la pat pasineji to newarejuschu ischaktir no ihstas naudas.

Leepaja, la „L. Z.“ sino, isgahjuscho zeturdeem lahds finis Wahzu kolonijtu, wihri, seemas un behrni, is Saratowas gubernas atrahuschu tur, gri-bedami zaur, Wahziju zetot uš Kanadu, Seemel-Amerika.

Zrlawas seminara mahjeklus, la „R. W.“ sino, turpmat tautas stolas par stolotajem peelaiddi-schot tilai tad, ja wini eepreesch tapuschu pahrawaditi, waj peeteelofchi war Kreemu walodu.

No glem Kreemijas pufem.

Ebinurgas derjogenu ar meitu isgahjuscho peeltdeem aishchä no derjogenas. Keisara Wajesta-tes un wif Keisara Wama lozetti pamahija winas lihds dšelsojela sahje.

Eeshletem ministrija, la „Birch. Web.“ sino, nahlotä wifam eegabala dšehchotees rabinu komi-fija preesch dahchabu nozajiumu apspreechanas. Schini komifija no loras Ebr. ušw. igadas draudses Kreemijas

